

مراکز نقل حدیث در زمان امام رضا(ع) از نجف تا خوارزم

آیت الله سبحانی، در کنگره بزرگداشت علی بن ابراهیم با بیان این که همان طور که قرآن حجت است، سنت رسول الله(ص) نیز حجت است، گفت: متأسفانه بعد از رحلت پیامبر (ص) کتابت و نقل سنت رسول اکرم(ص) ممنوع شد که تا دوران اموی و عباسی نیز این مسئله ادامه داشت.

حوزه نیوز نوشت: آیت الله سبحانی، در کنگره بزرگداشت علی بن ابراهیم با بیان این که همان طور که قرآن حجت است، سنت رسول الله(ص) نیز حجت است، گفت: متأسفانه بعد از رحلت پیامبر (ص) کتابت و نقل سنت رسول اکرم(ص) ممنوع شد که تا دوران اموی و عباسی نیز این مسئله ادامه داشت.

وی با اشاره به این که در دوران منصور دوانیقی کتابت احادیث اهل بیت(ع) آغاز شد، اظهار داشت: بعد از آن نهضت حدیث نویسی با قدرت به پیش رفت تا آنجا که برای شنیدن یک حدیث از راوی آن، مسافرت های طولانی را طی می کردند تا آن حدیث را بشنوند. شیعیان در زمان حضرت علی (ع) با اقتدا به امیرالمومنین (ع) کتابت احادیث را آغاز کردند که این امر از افتخارات شیعه است.

مراکز نقل حدیث در زمان امام رضا (ع)

وی در ادامه با بیان این که در زمان امام رضا(ع) سه مرکز نقل حدیث وجود داشت، افزود: کوفه و نجف یکی از این مراکز بود که محدثین فراوانی در آنجا به نقل و جمع آوری احادیث مشغول بودند و در تاریخ آمده است که 900 نفر در کوفه نقل حدیث می کردند.

رئیس موسسه تحقیقاتی امام صادق (ع)، مرکز دوم نقل حدیث را منطقه خوارزم عنوان کرده و خاطر نشان کرد: احادیثی که در خوارزم وجود داشت، در عراق به چشم نمی خورد و این امر نشان دهنده آن است که رابطه این دو منطقه با یکدیگر قطع بوده است. منطقه سوم مرکز نقل حدیث، قم و اطراف آن همانند شهر ری بود که روش محدثین آن با روش سایرین متفاوت بود.

این مرجع تقلید با بیان این که در گذشته نقطه ثقل حدیث، قم و کوفه بوده است، افزود: با ورود پدر علی بن ابراهیم قمی از کوفه به قم، احادیث کوفه را به قم منتقل و احادیث موجود در قم را نیز تکمیل کرد. علی بن ابراهیم قمی کارش حدیث پروری بود؛ ایشان در تمامی ابعاد فقهی روایاتی نقل کرده و این بدان معنی است که این عالم بزرگ به تمام معنی محدث بوده است.

آیت الله سبحانی تفسیر علی بن ابراهیم قمی را مهمترین اثر وی معرفی کرده و افزود: ایشان در تفسیر خود آیات قرآن را در ابعاد مختلف مورد بررسی قرار می دهد؛ به طوری که شأن نزول هایی که در ذیل تفسیرش آمده است، در جای دیگری دیده نمی شود. تمام کتاب تفسیر علی بن ابراهیم قمی متعلق به او نیست و بخشی نیز از ابی الجارود می باشد؛ البته احادیث ابی الجارود دچار مشکلاتی بوده است که امروز این احادیث از تفسیر علی بن ابراهیم قمی جدا شده است.

شیخ کلینی و ابن بابویه شاگرد علی بن ابراهیم قمی بودند

وی در بخش دیگری از سخنان خود به اساتید و شاگردان علی بن ابراهیم قمی اشاره کرده و اظهار داشت: احادیث نقل شده از علی بن ابراهیم قمی سنگ زیرین حدیث شیعه است و ایشان از محضر 14 استاد بهره برد و شاگردانی نظیر شیخ کلینی و ابن بابویه را تربیت کرد.

این مرجع تقلید با بیان این که حدیث شیعه نیازمند پالایش و اجتهاد بیشتری است، افزود: احادیث شیعه در دوران صفویه از نظر استدلال و مباحث عقلی لطمه دید و در طی این 200 سال احادیث شیعه از نظر اصولی عقب افتاد، اما حدیث در این دوران تا حدی زنده شد.